

Tema:
Umeå

Umeå förr och
nu – minns du
händelserna?

4

Skejtarnas
paradis
under
Tegsbron

12

Sverker Olofsson – konsumenternas krigare **8**

Det händer
om natten
i Umeå

11

Liselott har funnit ro i Umeå

I hela mitt liv har jag varit en riktig globetrotter. Jag har levt i nuet, velat se världen, uppleva saker och träffa nya människor. Det har varit ett fantastiskt liv, men jag har haft svårt att komma till ro – hela tiden har det funnits något som drivit mig vidare. Ända till nu. Äntligen har jag hittat den där pärlan som har fått mig att vilja stanna upp och rota mig.

Kuskat runt Europa

Jag föddes i Luleå, växte upp i Piteå, men har flyttat runt överallt: Lund, Varberg, Tornedalen, Stockholm, Tyskland, Toronto, San Diego. Och säg det yrke jag inte har testat – eller boendeform! Jag har bott i alla möjliga och omöjliga former – studentlägenhet, lägenhet, tält, kuskat runt i Europa i folkabuss och bott i skogen utan el och vatten. Opraktiskt och rotlöst kanske många tänker, men jag är nog helt enkelt nyfiken och älskar att testa nya saker!

På 1980-talet gjorde jag en kort mellanlandning med studier i Umeå. Jag tyckte om staden och lärde känna många roliga människor, men jag blev snart rastlös och drog vidare på nya äventyr. Men tanken på Umeå fanns kvar och 1999 hamnade jag här igen. Efter ett flertal jobb hittade jag ett vikariat som kvartersvärd och jag trivdes bra. Nu är jag reparatör på Bostaden, med Ersboda, Sävar och Ersmark som mina områden. Det är ett fantastiskt och

omväxlande jobb – och faktum är att som reparatör får man laga både saker och människor. Många behöver prata och jag hjälper dem så gott jag kan.

Influenser utifrån

Umeå är bra, det är en större stad med närhet till naturen, många ungdomar och ett ständigt flöde av folk, vilket ger influenser utifrån. Staden växer något kopiöst och det byggs mycket. Det enda minuset är väl att trafiken börjar bli svår på sina ställen.

Men nu till min lilla pärla. Efter att ha flyttat runt i stan några år köpte jag ett eget ställe – en liten stuga i skogen utanför Umeå. Jag trivs så bra där – jag har mina egna odlingar och vandrar med hunden. Där har jag kommit till ro. Tänk att jag lyckades hitta en stad och en plats där jag vill stanna! För här blir jag kvar, det är jag (rätt så) övertygad om.

Liselott Berglund, reparatör på Bostaden

Först ut på Hemmafint

Emanuel och Camilla Palm på Ersboda var de första som beställde från Bostadens nya webbutik Hemmafint. Nu väntar de på ett nytt, fint kök.

I webbutiken Hemmafint kan Bostadens hyresgäster beställa nya saker till sina lägenheter – allt från tapeter till köksluckor. Tanken med en webbaserad butik är att öka tillgängligheten och göra det enklare för alla som vill göra om hemma eller sätta en personlig prägel på lägenheten.

– Butiken var lätt att förstå sig på och det gick bra att beställa. Vi stötte dock på lite problem i själva bekräftelsen av

slutbeställningen, det var lite otydligt hur man skulle göra, berättar Emanuel, som blev uppringd av Maud Sundholm på Bostaden efter att beställningen var genomförd.

– Hon ville veta hur allt hade gått och jag fick komma med mina tankar på förbättringar.

Han menar att en stor fördel med Hemmafint är att man kan sitta i lugn och ro och titta på de olika valen – precis när det passar en själv.

– Det var helt perfekt, och speciellt när vi skulle beställa i princip allt till ett nytt kök, säger Emanuel.

Han och frun Camilla har bott hos

Bostaden i tre år och har tidigare fått delar av lägenheten omtapetserad.

– Nu ser vi fram emot att få det nya köket installerat, säger Emanuel.

Camilla och Emanuel Palm tycker att det var enkelt att beställa från Bostadens nyöppnade webbutik Hemmafint.

Hej är Bostadens tidning för hyresgäster, som kommer ut med 5 nummer per år.

Ansvarig utgivare: Hanna Olsson. **Redaktör:** Anna Maria Lindgren.

Produktion: Plakat. **Tryck:** Tryckeri City. **Omslagsfoton:** Andreas Nilsson.

Hör gärna av dig till: AB Bostaden, Box 244, 901 06 Umeå. 090-17 75 00.

ab.bostaden@bostaden.umea.se www.bostaden.umea.se

Bostaden

Se Veronica Maggio till halva priset

Tillsammans med kulturföreningen Humlan kan vi nu erbjuda dig som bor hos oss biljett till Veronica Maggios konsert till halva priset! Veronica Maggio är en av Sveriges mest älskade artister med såväl Grammis som P3 Guld-priser i bagaget och med otaliga hitlåtar som framkallar allsång.

Biljetter köper du via www.tickster.com och den är endast giltig mot uppvisande av Bostaden-kort i entrén. Max två biljetter per Bostaden-kort. Veronica Maggio spelar i Idun den 8 november. Läs mer på www.humlan.org

Världens bästa granne

Min granne Lea Wissing är världens bästa granne. Hon ställer alltid upp och vaktar mina hundar när jag har kris på jobbet. Trevligt humör har bruden också! Tack bästaste Lea, klick ass!

/Sofia Arnkvist
på Löftets gränd

Vem tycker du är världens bästa granne? Mejla namn och adress till info@bostaden.umea.se eller skicka ett brev till Bostaden, Box 244, 901 06 Umeå. Glöm inte att uppge ditt eget namn och var du bor. Alla publicerade tips belönas med en present.

Säg vad du tycker – vinn fina priser

Precis som tidigare genomför vi även i år en kundundersökning bland alla hyresgäster. Undersökningen skickades ut i början av september. Har du inte fått den är du välkommen att ringa Bostadens kundcenter på 090-17 77 00, mellan 09.00

och 15.00 på vardagar (lunchstängt 12–13), så skickar vi enkäten till dig. Om du vill ha en pappersenkät måste du höra av dig till oss senast onsdag 17 september. Läs mer på vår webb.

Miljötips:

Fyll maskinen

När du ska diska och tvätta – fyll maskinerna ordentligt och välj en så låg temperatur som möjligt.

Tina i kylan

Ta fram fryst mat i god tid och låt den tina i kylskåpet. På så vis håller du kylskåpet kallt helt gratis!

Vad du inte får missa i höst

Shauna Mae Adams är programproducent för Umeå2014. Här svarar hon på några korta frågor om kulturhuvudstaden Umeå.

Copyright Fotograf Henrik Olofsson 2012 All rights reserved
**Shauna Mae Adams, program-
producent för Umeå2014.**

Är Umeå en värdig kulturhuvudstad?

– Stort ja på den frågan! Det finns så mycket kultur i den här lilla staden. Med tanke på Umeås storlek och vad vi hittills har levererat under kulturhuvudstadsåret så är det helt makalöst! Andra kulturhuvudstäder, så som Riga, är ju redan huvudstäder. Det är inte Umeå, men ändå har vi gjort det så fantastiskt bra!

Vad är du mest nöjd med hittills?

– Det finns så mycket att vara nöjd med, men mest nöjd är jag över att vi nu börjar se effekterna av projektet. Det har varit så många spekulationer och diskussioner kring satsningen, men nu när vi är halvvägs igenom så ser vi att kulturen verkligen ligger i framkant av Umeåbornas vardag. Vi ser positiva effekter som visar upp det lokala kulturlivet, och att vi har en stark samisk dimension i programmet är jag särskilt stolt över. Kulturlivet i Umeå syns på ett helt annat sätt i Europa – nu finns vi på kartan! Vi ser dessutom på siffror som turistbyrån gått ut med att folk reser till Umeå tack vare kulturhuvudstadsåret.

Vad ska man absolut inte missa i höst?

– Det finns så mycket att uppleva, men jag vill uppmuntra till att prova något nytt, någonting man aldrig testat tidigare. Nästa årstidsinvigning den 10 oktober har ett häftigt program i samband med en nypremiär på operan. Det blir filmfestival i Kulturvåven, Nomo Daco danskompani gör ett projekt som heter Staden och mycket mer.

Hur ser kultursatsningen ut i Umeå nästa år?

– I november inviger Umeå ett nytt kulturhus som ska fyllas med innehåll. När vi rundar av kulturhuvudstadsåret blir det som en sprängbrända in i framtiden. Det blir spännande att se hur effekterna av kulturhuvudstadsåret tas vidare.

Händelserna som skapat Umeå

Umeå är relativt litet, men ändå har ryktet om staden spridits över världen. Här tillverkas hytter åt Volvo, vi är europeisk kulturhuvudstad 2014, bandet Refused har tagit världen med storm och staden levererar idrottsprofil på idrottsprofil. Här kan du läsa om några av de större händelserna i Umeås historia.

1907 Norrlands universitetssjukhus grundas

Sjukhuset är i dag det största i Norrland och bland de största i Sverige. Här finns

drygt 700 vårdplatser och 5 700 anställda.

1929 Grunden till Volvo Lastvagnar läggs

Foto: Johan Günséus

År 1929 började företagen och uppfinnaren Gösta Nyström göra bilkarosser i det egna företaget Nyströms Karosseri på Böleäng. I början gjordes karosserna i trä, men på 1940-talet lanserade han den första självbärande karossen helt i stål. Det var den första i världen. 1964 köpte Volvo upp hela Göstas fabrik och än i dag ligger Gösta Nyströms krocktester till grund för Volvos säkerhetsnormer. Volvo Lastvagnar är Umeås största privata arbetsgivare.

Umeå stadsarkiv: Umeå stads namndirektions arkiv, F 6:3

1948 Vasabåtarna börjar trafikera sträckan Umeå–Vasa

Resan tog då sju timmar (jämfört med tre till fem timmar i dag) och ända in på 1960-talet gick finlandsbåtar som Pörtö och Korsholm ända in till Rådhuskajen i centrala Umeå.

Foto: Andreas Nilsson

1965 Umeå universitet invigs

Som Sveriges femte universitet invigdes Umeå universitet år 1965 av kung Gustaf VI Adolf. Som första rektor utnämndes Lars-Gunnar Larsson och fram till i dag har universitetet letts av sju rektorer. Nuvarande rektor, Lena Gustafsson, tillträdde 2010. Här studerar runt 33 000 studenter.

1888 Umeå brinner den 25 juni, nästan hela staden ödeläggs. Därefter byggs gatorna bredare och de kantas av brandskyddande björkar – Umeå får epitetet Björkarnas stad.

1920 en uthamn anläggs i Holmsund.

1930 Umeås varmbadhus står färdigt – det första badhus i Europa som drevs helt elektriskt.

1900 Första numret av Västerbottens-Kuriren kommer ut.

1917 Västerbottens Folkblad grundas.

1925 Gammliavallen invigs.

1973 Ålidhem står färdigt

Ålidhem byggdes mellan åren 1966 och 1973 som en del av miljonprogrammet och här hyr Bostaden i dagsläget ut drygt 3 900 hyreslägenheter och studentbostäder.

Julén 2008 startade en brand på Geografigränd och över 200 hyresgäster blev hemlösa. Branden räknas som den mest omfattade i Umeå sedan stadsbranden 1888, men

den bidrog ändå till något gott. Projektet Hållbara Ålidhem drogs igång och Bostaden byggde upp de nedbrunna husen på ett energieffektivt sätt samt renoverade flera andra hus i området för att göra dem energisnåla. Ombyggnationerna har till exempel inneburit att energianvändningen i husen har minskat med upp till cirka 40 procent.

1975 Umeå Flygplats byggs ut

Banan förlängs till 2 000 meter och blir 45 meter bred. Sedan flygplatsen invigdes 1962 har den byggts ut flera gånger, både i terminalyta och landningsbana. Det har medfört att person- och godstrafiken ökat starkt.

1994 Den första Scan-bilen bränns

Umeåbandet Refused startade en av 1990-talets stora ungdomsrörelser. Hardcore gjorde Umeå världskänt, Scan-lastbilar sattes i brand, minkar fritogs, och ett helt land började prata om hotet från veganerna.

att veganrörelsen i mitten av 1990-talet hade runt 1 500 anhängare. Omkring 500 av dem var organiserade – men bara högst 20 begick brott.

1998 splittrades Refused, men de har i efterhand vuxit till ett av Sveriges mest hyllade band i modern tid. Deras sista album, "The shape of punk to come", har nått kultstatus och lyfts fram av

Bandets frontfigur och sångare Dennis Lyxzén var den som tidigast och tydligast formulerade den nya straight edge-rörelsens idéer: inga droger, inget kött.

Rörelsen gjorde Umeå känt både nationellt och internationellt och staden lyckades bli något av en världsmetropol inom hardcore och straight edge. I frontlinjerna fanns förutom Refused, även band som Abhinanda och Separation.

Bland annat drogs uppmärksamhet till Umeå i samband med brandattentatet mot charkuteriföretaget Scan och bränder i lokala korvkiosker. Begreppet militant veganism blev flitigt använt och hardcoremusiker samt framträdande personer inom rörelsen blev inbjudna till tv-debatter för att diskutera.

Umeåpolisens beräknade

Refused spelar på ungdomsgården Athena 1993.

Umeå Hardcore Arkiv, Fotoförbundet Västervik.

tidningen The Rolling Stone och band som Metallica och Anthrax som ett av 1990-talets viktigaste album.

År 2012 återförenades Refused för en turné som visade sig bli ett segertåg runt jorden med utsålda konserter var de än kom. Turnén inleddes officiellt på Coachella-festivalen i Kalifornien.

1936 Hovrätten för övre Norrland får sitt säte i Umeå.

1948 Seminariet för huslig utbildning inleds.

1959 Föreningen IKSU (Idrottsklubben Studenterna i Umeå) bildas.

1959 Sagabio-grafen (i dag Sagateatern) invigs.

1962 Umeå flygplats invigs.

1966 Umeå kommun passerar 50 000 invånare.

1972 Umeås första avloppsreningsverk blir färdigt ute på Ön.

1974 Brännbollscupen arrangeras för första gången.

1975 Kyrkbron över älven invigs efter decennier av stormig debatt.

1949 Tegsbron över Umeälven invigs.

1958 Kyrkan Helena Elisabeth återinvigs efter att ha flyttats från Holmön till Gammlia.

1958 Stornorrfors kraftverk blir färdigt efter flera års byggande och Klabböle vattenkraftverk tas ur bruk.

1963 Umeå Ishall (i dag T3 center) invigs.

1968 Jazzfestivalen arrangeras för första gången.

1970 Skulpturen Grön Eld uppförs på Järnvägstorget.

1980 Socialdemokraterna får för första gången makten i Umeå kommun efter 1979 års kommunalval.

1940

1950

1960

1970

1980

1999 Greenpeace ockuperar Dåvas skorsten

Under sju dygn i april blockerade 20 Greenpeace-aktivister infarten till Dåva samt ockuperade skorstenen. Aktivisterna protesterade mot Umeå Energis planer på ökad förbränning av sopor.

Upprinnelsen till aktionen var att Greenpeace tagit lakvattenprover från dräneringssystemet under den deponerade askan vid Dåva. Proverna visade sig innehålla spår av bland annat dioxiner och klorfenoler och Greenpeace valde att genomföra en protestaktion. De framförde också kravet att Umeå Energi skulle överge sina planer på ökad förbränning av sopor, och att riksdagen skulle utveckla en plan för avveckling av sopförbränning. Aktionen

pågick i sju dygn och under denna tid stod kraftvärmeverket stilla. Polisen kallades dit och grep fem aktivister uppe i skorstenen. Dessa dömdes senare för egenmäktigt förfarande. Enligt professor Stellan Marklund, miljökemist vid Umeå universitet, hade Greenpeace tolkat provanalysen fel och att det är samma halter dioxin i snö och regn som i lakvattnet. Han sade: "påståendet om att analysen ger bevis för urlakning av askan stämmer inte".

1999 Byggstart för Botniabanan

Regeringen beslutade 1997 att bygga Botniabanan för att skapa en modern järnvägssträckning längs Norrlandskusten. På så vis skulle kapaciteten för både godståg och passagerartåg öka. Banan invigdes 2010 och togs i fullt bruk 2012.

Botniabanan är 190 kilometer lång och har totalt 140 broar och 25 kilometer tunnel.

2000 Skidkungen Per Elofsson gör succé

Röbäckspojken Per Elofsson slog igenom på allvar säsongen 2000/2001. Han vann världscupen, inklusive femmilen i Holmenkollen i Norge, och tog guld i 15 kilometer samt 10+10 kilometer vid VM i Lahtis. I Lahtis ingick Elofsson även i det svenska silverlaget i stafett. Hösten samma år tilldelades han Svenska Dagbladets guldmedalj, bragdguldet.

Per Elofsson tog en mängd medaljer under sina verkliga år inom skidsporten, men valde 2005 att avsluta sin karriär. I dag är Elofsson bland annat expertkommentator på Viasat.

2000 Umeå IK blir svenska mästare

Umeå IK var under 2000-talet ett av topplagen i damallsvenskan med sju seriesegrar på nio år. Första gången de stod på pallen som svenska mästare var år 2000 och därefter har gulden radats upp, bland annat vann laget UEFA Women's Cup två säsonger i rad: 2002/2003 och 2003/2004. Umeå IK:s damfotboll är ett av Umeåregionens starkaste varumärken och är vida känt både nationellt och internationellt.

Foto: Patrick Trägårdh. © Scanpix Sweden

1986 Nya Folkets Hus står klart i kvarteret Idun, mitt i stan.

1989 Obbolabron mellan Holmsund och Obbola färdigställs och färjetrafiken däremellan kan avvecklas.

1992 Umeå passerar Sundsvall i invånarantal och blir Norrlands mest folkrika kommun.

1995 Umeå når 100 000 invånare.

1997 Umeå utses till Årets Popstad av Sveriges Radio P3.

1999 Hippologum, en av Sveriges största ridsportanläggningar, invigs.

1986 Backens kyrka brinner.

1987 Björklöven tar SM-guld.

1990

1994 Skulpturparken på Umedalen öppnar.

1996 Riksdagen beslutar om nedläggning av regementet NB 20 Lapplandsbrigaden.

1997 Brännbollscupen får VM-status.

1998 Umeå Open arrangeras för första året.

2009 200 år av fred

Den 19 augusti 2009 var det 200 år sedan det sista militära slaget stod på svensk mark. Det var i Sävar och slaget slutade med att Sverige förlorade Finland.

Den 200-åriga freden firades av tusentals turister, och både kungaparet och kronprinsessan Victoria besökte Sävar och Ratan. Bland annat arrangerades ett stort spel som berättade om det sista slaget – över 200 soldater från Sverige, Norge, Finland och Ryssland åter-skapade händelsen med

riktiga vapen och korrekta uniformer.

Den 19 augusti 1809 möttes 5 000 man från vardera

Från www.folkbladet.nu

den svenska och den ryska sidan. Slaget avgjordes på höjden Krutbrånet, i tät tallhed. Att allt avgjordes just

här var en slump. Egentligen var Sävar en ort som bara skulle passeras på vägen från Ratan där den svenska armén landstigit för att angripa ryssarna i ryggen när de befann sig i Umeå-trakten. Men ryssarna förekom de långsamma svenskarna – så snart ryssarna tagit reda på att svenskarna landstigit i Ratan började de marschera norrut för att överrumpla dem.

Slaget i Sävar var det sista stora slaget i finska kriget och även ett av de blodigaste med totalt omkring 1 000 döda och lika många skadade.

2013 Nazisdemonstration skakade Umeå

Från www.vk.se

En lördag i september genomförde ett trettiotal personer från den nazistiska organisationen Svenska motståndsrörelsen en demonstration på Rådhusetorget. Demonstranterna bar fanor med organisationens symbol och delade ut flygblad samtidigt som en gala till förmån för Umeås utsatta hölls, den så kallade VIP-galan. Tumult uppstod och polisen fick ingripa med pepparsprej. Vissa av demonstranterna svarade med att använda sina fanor som försvar.

Måndagen efter samlades tusentals Umeåbor i en manifestation mot nazism och rasism på Rådhusetorget.

2013 Bostaden vinner pris

Bostadens vd tar emot priset Sustainable Energy Europe Awards 2013.

För sitt arbete med Hållbara Ålådhem tilldelades Bostaden hållbarhetspriset Sustainable Energy Europe Awards 2013 – i konkurrens med 224 tävlanden från hela Europa. Priset i sig uppmärksammar betydelsefulla

projekt inom energieffektivisering, förnybar energi och hållbara transporter, och är en del av EU-kommissionens hållbarhetsarbete. Priset delas ut under Sustainable Energy Europe Week som årligen hålls i Bryssel.

2000 Umeå står värd för JVM i ishockey.

2003 UIK värvar den brasilianska stjärnan Marta.

2005 ISKS:s damlag blir svenska mästare i innebandy.

2007 House of Metal-festivalen hålls för första gången.

2009 Konstnärligt campus börjar byggas vid älven.

2010 Kung Carl XVI Gustaf inviger Umeå Östra Station.

2013 Refused tilldelas regeringens exportpris.

2014 Europas kulturhuvudstadsår inleds i Umeå.

2000

2000 Dåva kraftvärme- verk tas i bruk.

2001 Täfteå-festivalen hålls för första gången.

2004 Umeås lagliga graffiti-väggar invigs.

2009 Umeå utses till Europas kulturhuvudstad 2014.

2009 EU:s konkurrenskrafts-ministrar har möte i Umeå.

2012 En rapport från Akamai visar att Umeå har ett av världens snabbaste bredband.

2013 Klubben Scharinska får efter stort rabalder flytta verksamheten och en omfattande renovering av Scharinska Villan påbörjas.

2014 Kulturnatta i Umeå firar 10 år.

Namn: Sverker Olofsson

Ålder: 67 år.

Bor: Vännäsby.

Intressen: Läser, är intresserad av politik och rör sig mycket.

Programledaren som prisats för att *"han aldrig ger sig"*

Han är en prisad journalist och programledare, grundare av ordet "sverka" och en krigare för konsumenternas rätt. Nu har Sverker Olofsson gått i pension, men han leder valdebatter och har mer jobb än någonsin.

– Rent allmänt har jag jädrikt trevligt, säger han och skrattar.

Som pensionär för Sverker Olofsson en hektisk tillvaro. I skrivande stund är den rutinerade programledaren och journalisten höggradigt inblandad i två valdebatter som sänds från Umeå. Dessutom driver han ett eget företag där han bland annat utbildar journalister och föreläser.

– Jag har alltid jobbat väldigt mycket och det gör att jag nu dessutom har ett heltidsjobb hemma som vaktmästare – bara för att komma ikapp! säger Sverker och skrattar.

Fick Stora Journalistpriset

Han är förmodligen mest känd i de svenska hemmen för sin programledarroll i konsumentmagasinet Plus. Där har han under 23 hela år stridit för lurade konsumenter och slängt dåliga produkter i soptunnan. Och gjort det så bra att han tilldelades Stora Journalistpriset 2009 "för att han aldrig ger sig".

– Plus var ett jädrikt bra program som byggdes upp av skickliga medarbetare. Hela produktionen bygger på gruppens förmåga, och vi som kollektiv lyckades, säger Sverker, som dessutom gett upphov till ett nyord: sverka.

Verbet kom med i ordlistan 2006 och betyder "klaga på inköpt vara som man är missnöjd med".

– Det var ett roligt ord. Men det förstår ju både du och jag att det ordet är dött. Det dök upp då jag jobbade på Plus

»Gränsen mellan Umeå och Vännäs är obetydlig. Jag tänker självklart att jag har dubbel nationalitet.«

Sverker Olofsson

När det byggs mycket och en ort expanderar – då är man på rätt ställe, tycker Sverker.

men kommer inte att leva vidare. Men självklart var det en rolig grej.

Han har många trevliga minnen från karriären på Plus, men jobbar – pensionen till trots – vidare med flera uppdrag för SVT, samtidigt som han trivs med livet hemma i Vännäsby.

– Men vet du vad jag tycker? Gränsen mellan Umeå och Vännäs är helt obetydlig. Bor man i Umeå ska man betrakta sig som Umeåbo, men man kan lika gärna betrakta sig som Vännäsbo. Att det går en gräns någonstans vid Brattby spelar ingen roll. Och nu har vi så fruktansvärt bra kommunikationer med järnväg och annat, så jag tänker självklart

fortsättning på
nästa sida

Sverker tycker att Umeå som stad är "på gränsen till fantastisk".

att jag har dubbel nationalitet, säger Sverker och skrattar.

Umeå som framtidsort

De senaste åren har Umeå genomgått stora förändringar – nya parker, nya vägar, kulturhus, kulturhuvudstadsår och ny galleria.

– En del tycker att pengarna används fel, men när en ort expanderar, då är man på rätt ställe. Då är det en framtidsort, säger Sverker.

Han tycker själv att Umeå är en väldigt bra stad, till och med "på gränsen till fantastisk".

– Utbudet är nästan som i en storstad, men man har småstadens fördelar – ja, man nickar till varandra om man möts på gatan och så vidare. Och nya parken nedanför rådhuset, den är ju helt fantastisk. Det är inte svårt att tycka om när en stad växer. Och så vårt

underbara universitet som är motorn i det hela. Då är det svårt att bo bättre till än i Vännäsby, nära till stan och nära till vischan.

Sedan en tid tillbaka är Sverker engagerad i Axelfonden. Han hjälper till att samla in pengar för att sprida glädje bland barn och ungdomar i norra Sverige som inte har det så gott ställt.

– Vi jobbar under ett 90-konto och kan bidra med till exempel avgiften till ett ridläger, nya fotbollsskor eller en avgift för att kunna spela handboll en termin. Det är en bra verksamhet som känns väldigt angelägen.

I övrigt promenerar han mycket, läser och umgås med vänner och familj.

– Som pensionär får man några år som man kan göra något bra av. Jag har många bekanta, fru, barn och barnbarn. Allt är helt perfekt! ■

Bostaden vill lysa upp höstmörkret

Det blir inget Höstljus 2014. Istället väljer Bostaden att skapa sin egen ljusfestival.

– Vi vill lysa upp våra bostadsområden med ny belysning och ljusinstallationer, berättar Hanna Olsson, kommunikationschef.

Umeå kommun genomför inte ljusfestivalen Höstljus i år.

– Höstljus har blivit ett populärt inslag för Umeåborna och vi tycker att det vore synd om festivalen inte blir av. Därför har vi valt att skapa vår egen ljusfest, säger Hanna.

Hanna Olsson, kommunikationschef på Bostaden.

Det är ett antal av de egna bostadsområdena som ska ljussättas – antingen i form av ny belysning på platser som känns mörka, eller i form av installationer.

– Bland annat finns planer på att ljussätta en lekpark på ett lite

skojigt och speciellt sätt. På så vis kan barnen vara ute och leka längre på hösteftermiddagarna, säger Hanna och fortsätter:

– Tack vare vår lilla ljusfestival hoppas vi kunna öka både trivselen och stoltheten hos hyresgästerna.

Ljusinstallationerna sätts upp i november.

– Självklart kommer i princip allt ljus vi använder vara lågenergibelysning – helt i linje med vårt miljöarbete, säger Hanna.

Tipsa Bostaden!

Vet du någon plats inom Bostadens områden som skulle bli trevligare eller tryggare med mer belysning? Tipsa oss så ska vi se vad vi kan göra. De bästa tipsen får en belöning. Skicka ditt förslag till Bostaden, Box 244, 901 06 Umeå och märk kuvertet med Ljusfestivalen. Eller mejla ditt förslag till info@bostaden.umea.se.

Senast 3 oktober vill vi ha ditt tips.

Umeå by night

För dig som gillar musik, kultur och dans är Umeå en bra stad – vare sig du är ung, gammal eller medelålders. Här tipsar vi om några av Umeås ställen som bjuder på livemusik, djs, klubbande och skön stämning.

Scharinska

På Scharinska får du livemusik, bar och klubb i centrala Umeå. Stället har under flera årtionden varit den tongivande scenen för ung kultur i Umeå och livemusiken täcker in allt från metal och punk till pop, blues och country. Djs spelar varje helg och på onsdagar är det ofta liveakter. Varje onsdag och lördag ordnas även kluriga musikquiz.

Verket

Verket är en av Umeås viktigaste föreningar för alternativ kultur och musik. Här har konserter, föreläsningar, konstutställningar och workshops avlöst varandra under åren. Och kalendern är fulltecknad – bara under 2013 spelade 145 unika band på Verkets scen, varav 110 kom från Umeå.

Bokcafé Pilgatan

För den kulturellt intresserade är mysiga Bokcafé Pilgatan ett perfekt ställe. Här ordnas en mängd aktiviteter: författarföreläsningar, ordcaféer och konstutställningar. Förutom vanligt fika serveras vegetarisk soppa.

Äpplet

Äpplet är en av Umeås största samlingspunkter för dansentusiaster. Här arrangeras tangokurser, jazzkvällar, blueshower, kurser i west coast swing – och mycket mer.

Socialize

Socialize är omnämnd i White Guide och Umeås första KRAV-restaurang. Ta en cocktail eller en Umeåproduce-rad öl i loungen en vanlig vardag eller besök nattklubben på lördagar.

Rex Bar & Grill

Här får du goda luncher och middagar samt tre våningar fest på helgen.

Teatercaféet

Utöver lunch och à la carte får du både barhäng och nattklubb på TC. Här är den norrländska smaken i fokus.

Allstar

Restaurang och sportbar som förvandlas till välbesökt nattklubb på helgerna.

Invito

Italiensk restaurang med barhäng på fredagar och nattklubb på lördagar. På fredag serveras after work-buffé med norrländska och italienska delikatesser.

Gotthards Krog

Gotthards Krog ligger i anrika Stora Hotellet från 1895, med uteservering året runt på Umeås inomhustorg mitt i kulturhuset Väven. Här kan du äta gott eller beställa en drink i baren. Varje fredag och lördag spelar djs i baren.

It's only rock'n'roll

Amerikanskinspirerad restaurang med rock'n'roll i fokus. Här uppträder liveband varje onsdag, fredag och lördag med tyngdpunkt på klassisk rock'n'roll, blues, country och soul.

Peppes

På restaurang Peppes kan du lyssna på skön livemusik varje helg – allt från traditionell rock och blues till country.

Sparken är skejtarnas fristad

Foto: Andreas Nilsson

Sparken stod färdig 2009 och ligger intill Hamnmagasinet vid kajen i centrala Umeå. Här samsas barn, ungdomar och vuxna om betongytan som innehåller det mesta i streetväg: curbs, manual pads, rails, trappor, ledgar, banks, med mera.

– Vår förening har över 500 medlemmar och det har alltid funnits

I Umeås skejtpark Sparken kryllar det av skejtare, bmx:are och kickbikers. Parken är designad av det världskända kanadensiska företaget New Line Skateparks INC och har blivit en given mötesplats för många.

– Det är otroligt härligt att ha ett ställe att åka på, dag som natt, där man inte riskerar att störa någon, säger Jonas Lyxzén, som varit ordförande i Umeå skateboardförening under många år.

ett stort behov av ett ställe att kunna skejta ostört på. Tidigare skejtade vi bara på gator och torg och då var man alltid orolig för att störa eller råka göra någon illa. I Sparken är det lätt att utvecklas som åkare, säger Jonas.

Samma klimat

När Sparken skulle byggas valde Umeå

kommun att anlita kanadensiska New Line Skateparks INC, mycket på grund av att länderna delar samma klimat.

– Vi kan inte bygga en park som de bygger i södra USA. Här har vi tjäle och kyla som vi måste ta hänsyn till, säger Jonas.

Han tror att tillkomsten av Sparken har lockat många nya till sporten.

Foto: Andreas Nilsson

Sparken är för det mesta välbesökt av skejtare, bmx:are och barn på kickbikes.

Sparken designades av det kanadensiska företaget New Line Skateparks INC, mycket för att Sverige och Kanada delar samma klimat.

Foto: Andreas Nilsson

– Absolut, och jag ser också att det är många lite äldre som valt att plocka upp brädan igen. Nu har de någonsans att åka!

Han tillägger dock:

– Alla är välkomna till Sparken. Men något att tänka på för föräldrar som tar med sig sina barn är, lämna dem inte ensamma – det är ingen lekpark. Vi som åker skateboard åker snabbt och över hela ytan. Att lämna barnen mitt i är som att lämna dem mitt i trafiken. Det vore tragiskt om någon skulle göra sig illa.

Krävs mod för att skejta

För Jonas är skateboard en personlig utmaning. Det kräver såväl mod som koordination och kondition.

– Du vet att varje gång du åker så kommer du att trilla och göra dig illa. Men

ändå gör du det – om och om igen.

Det tror jag leder till att många skejtare är drivna och målmedvetna – man lär sig att ta nederlag på daglig basis. Dessutom blir du aldrig fullärd, det finns alltid nya trick eller nya kombinationer att lära sig. Och det är en grym stämning. Du kan vara ute med dina kompisar och åka på en basketplan och det kan vara det bästa som finns!

En unik skejtspot

Utöver Sparken håller många skejtare till i rampen på Nolia samt den gamla timmerrännan på Umeå Energicentrum.

– Det sistnämnda är ett ställe som är känt i hela skejtsverige. Bara nu i augusti var det ett amerikanskt proffs som var där och åkte. Det är en unik skejtspot! säger Jonas. ■

Jonas Lyxzén är en av eldsjälarna bakom Sparken.

Foto: Andreas Sävenskog

Fakta skejtpark

Curbs En kant i olika höjder som man grindar eller slajdar på.

Manual pads En förhöjning i marken som man hoppar upp på och kör på framhjulen eller bakhjulen på.

Rails Räcken/rör som kan vara låga på marken, eller som går nedför en trappa som ett handräcke.

Trappor Vanliga trappsteg som man kan göra trick utför eller uppför.

Ledgar En kant som går nedför någonting, till exempel en trappa eller en bank.

Bank En lutning/sluttning som man åker uppför och gör tricks i.

Grinda Åka på truckarna, eller en av truckarna, på en kant eller ett rail.

Slajda Glida på brädan, nosen eller tailen på en kant eller ett rail.

Truckar Upphängning under brädan som hjulen sitter fast på och som man svänger med.

Kickbike Sparkcykel.

Illustration: Carl Papworth

Viktigt att ha hemförsäkring

Runt fem procent av befolkningen saknar hemförsäkring och majoriteten av dessa är ungdomar. – De kan bli skuldsatta för livet, varnar Valter Westerlund, fastighetstekniker på Bostaden.

Enligt en rapport från Statistiska Centralbyrån saknar nästan en tredjedel av gruppen ensamstående ungdomar hemförsäkring. Så har det varit sedan början av 1990-talet.

– Det handlar ofta om okunskap eller missförstånd, man tror att man omfattas av en förälders försäkring eller den man delar lägenhet med – och ibland väljer man bort hemförsäkring på grund av kostnaden, berättar Göran Karmehag, marknadschef på Länsförsäkringar Västerbotten.

Stopp i avloppet

Vid den stora branden på Ålidhem till exempel, var ett tiotal av de drabbade hyresgästerna oförsäkrade.

– Men det behöver inte vara så allvarligt som en brand. Det kan räcka med ett stopp i ett avlopp i en lägenhet och så rinner vattnet ned till lägenheterna under. Saknar du hemförsäkring kan det bli riktigt jobbigt. Ditt lösöre, alltså

dina saker och möbler, ersätts inte – även om du inte är den som vållat skadan – och fastighetsägaren har inte någon skyldighet att skaffa ersättningsboende åt dig, berättar Valter.

Bostaden med sina 15 000 lägenheter drabbas av mellan 360 och 400 vattenskador per år. En hel del av dessa beror på felmonterade diskmaskiner och ledningar som borrats sönder då en hyresgäst velat sätta upp något på väggen.

– Om du ska montera en diskmaskin, kontakta en sakkunnig och få det ordentligt gjort. Och när du flyttar och monterar bort diskmaskinen, kontakta din kvartersvärd och för-

Valter Westerlund är fastighetstekniker på Bostaden.

säkra dig om att rören blir ordentligt igenpluggade, tipsar Valter. Du som hyresgäst kan bli ersättningsskyldig om du orsakar en skada på grund av att jobbet utförts på ett bristfälligt sätt.

Tragiska fall

Som anställd på Bostaden har han stött på flera tragiska fall där hyresgäster varit vållande till skador – och saknat försäkring.

– Just nu hanterar jag en vattenskada, där den vållande hyresgästen inte har hemförsäkring. Hon kommer att få en skuld på mellan 400 000 och 500 000 kronor. En hemförsäkring kan skydda dig från att bli skuldsatt för livet, säger Valter och tillägger.

– Du kan vara försiktig själv och tänka på allt, men du vet inte vad du har för grannar.

Bostaden har ett avtal med Länsförsäkringar Västerbotten som ger hyresgästerna en förmånlig hemförsäkring till 15 procents rabatt. På Bostadens webbplats hittar du mer information om hemförsäkringen och hur du tecknar den. ■

A photograph of a city skyline at dusk. Several tall buildings are visible, their lights glowing against the darkening sky. The buildings are reflected in a calm body of water in the foreground, creating a symmetrical effect. The sky is a deep blue, and the overall scene is peaceful and urban.

Lös krysset – vinn teaterbiljetter

Namn: _____

Adress: _____

Telefon: _____

Rätt svar i förra Bostaden-krysset var: "En lysande idé". Nedanstående fem personer vinner två biobiljetter var. Biljetterna skickas med posten. Stort grattis från Bostaden!
Åsa Welin, Anita Persson, Johanna Blom, Therese Eriksson och Ing-Marie Petersén.

Hos Ohlson-Jafari

av Carl Papworth

En vardagsserie om en ganska vanlig västerbottnisk familj, där små och stora problem möts på inte alltid helt typiska vis. Följ mamma Kicki, pappa Arash och syskonen Nora och Navid i deras brokigt charmiga familjeliv!

Värsta historien

